

ชื่อเรื่อง กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนด้วยกิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

ผู้วิจัย นางวาสนา เหล่าดวงดี

ปริญญา ค.ม. (หลักสูตรและการเรียนการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร.ศักดิ์พงศ์ หอมหวล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ดร.นลินรัตน์ อภิชาติ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนด้วยกิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน 2) เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน โกสุมวิทยาสรรค์ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยนำเอาหลักการและขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มาเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย มีวงจรปฏิบัติการวิจัย 4 วงจร กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียน โกสุมวิทยาสรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 45 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสำรวจความต้องการ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์ปัญหาท้องถิ่น แบบบันทึกผลการสอน แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียน แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียน แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์ผลแบบพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา คือ การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไม่สามารถพัฒนาทักษะการพูดและเขียนของนักเรียนในระดับสื่อสารได้ ผลการสำรวจ ความต้องการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียน ด้วยกิจกรรมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน คือ ต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทั้งจากแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน พืชที่ต้องการใช้เป็นพืชศึกษา คือ ต้นอ่อมแซบ ต้องการศึกษาข้อมูลทุก ๆ ด้านของพืชศึกษา ต้องการให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับพืชศึกษา สมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่นักเรียนเห็นว่าสำคัญมากที่สุดและต้องการพัฒนา คือ ทักษะการพูดและเขียน นักเรียนต้องการทำงานเป็นกลุ่ม ต้องการนำเสนอผลงานการศึกษาพืชศึกษา โดย การพูดนำเสนอ ทำหนังสือเล่มเล็ก และ โครงการเกี่ยวกับพืชที่ศึกษา ต้องการวัดและประเมินผลจากสภาพจริงโดยใช้แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียน

2. กระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ผ่านการเรียนรู้จากแผนการเรียนรู้ 16 แผน แบ่งวงจรการเรียนรู้ออกเป็น 4 วงจร ผลการวิจัยแต่ละวงจร ดังนี้

วงจรการเรียนรู้ที่ 1 ผลการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนพบว่าอยู่ในระดับพอใช้ เนื่องจากนักเรียนบางส่วนออกเสียงคำศัพท์ ประโยค ไม่ได้ทำให้ไม่สามารถสนทนาถาม – ตอบได้ กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวงจรการเรียนรู้ที่ 1 ประกอบด้วย 8 กระบวนการเรียนรู้ ดังนี้ 1. ฟังเรื่องราว 2. ฝึกปฏิบัติ 3. สังเกต 4. ตั้งคำถาม 5. สืบค้นข้อมูล 6. จดบันทึก 7. วิเคราะห์ 8. สรุปความรู้

วงจรการเรียนรู้ที่ 2 ผู้วิจัยได้แก้ปัญหาที่พบในวงจรการเรียนรู้ที่ 1 โดยให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติใช้รูปประโยค ถาม – ตอบจากสื่อของจริง ซึ่งอยู่ในแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ผลการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบในวงจรการเรียนรู้ที่ 2 คือ คำศัพท์บางคำเป็นคำศัพท์เฉพาะ นักเรียนไม่คุ้นเคย ไม่สามารถจดจำและนำไปใช้ได้ กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน

วงจรกิจกรรมเรียนรู้ที่ 2 ประกอบด้วย 8 กระบวนการเรียนรู้ ดังนี้ 1. ฟังเรื่องราว 2. ฝึกปฏิบัติ 3. สังเกต 4. ตั้งคำถาม 5. สืบค้นข้อมูล 6. จดบันทึก 7. วิเคราะห์ 8. สรุปความรู้

วงจรกิจกรรมเรียนรู้ที่ 3 ผู้วิจัยได้แก้ปัญหาที่พบในวงจรกิจกรรมเรียนรู้ที่แล้ว โดยให้นักเรียนได้ฝึกใช้คำศัพท์ในสถานการณ์จริงทั้งการพูดและการเขียนจากครูชาวต่างชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษา ทำให้สมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับดี กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวงจรกิจกรรมเรียนรู้ที่ 3 ประกอบด้วย 8 กระบวนการเรียนรู้ ดังนี้ 1. ฟังเรื่องราว 2. ฝึกปฏิบัติ 3. สังเกต 4. ตั้งคำถาม 5. สืบค้นข้อมูล 6. จดบันทึก 7. วิเคราะห์ 8. สรุปความรู้

วงจรกิจกรรมเรียนรู้ที่ 4 ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการพูดและการเขียนของนักเรียน โดยให้นักเรียนใช้คำศัพท์และรูปประโยคที่เรียนมาแล้ว มาผลิตชิ้นงาน โดยการเขียนและนำเสนอผลงาน โดยการพูดนำเสนอ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่สามารถเขียนและพูดนำเสนอผลงานได้ในระดับดี กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวงจรกิจกรรมเรียนรู้ที่ 3 ประกอบด้วย 9 กระบวนการเรียนรู้ ดังนี้ 1. ฟังเรื่องราว 2. ฝึกปฏิบัติ 3. สังเกต 4. ตั้งคำถาม 5. สืบค้นข้อมูล 6. จดบันทึก 7. วิเคราะห์ 8. สรุปความรู้ 9. นำเสนอผลงาน

สรุปกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ ประกอบด้วย กระบวนการเรียนรู้ 9 ชั้น ดังนี้ 1) ฟังเรื่องเล่าจากผู้รู้ (Story telling) 2) เรียนรู้จากการปฏิบัติ (Learning by doing) 3) เรียนรู้ด้วยการสังเกต (Learning by observing) 4) คำถามชวนคิด (Thinking question) 5) ค้นหาคำตอบ (Inquiring) 6) บันทึกความจำ (Note taking) 7) วิเคราะห์ข้อค้นพบ (Analyzing) 8) ต่อยอดความรู้ (Extending knowledge) 9) นำเสนอและเผยแพร่ (Presenting and sharing)

3. ผลการประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งการพูดและการเขียนด้วยแบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียน พบว่าสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการพูดและการเขียนของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไปเป็นส่วนมาก โดยทักษะพูดผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป
คิดเป็นร้อยละ 68.9 และทักษะการเขียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 75.5

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Title : Learning Processes for Developing Communicative English Speaking and Writing Competence based on School Botanical Garden Activities

Author : Mrs. Wasana Laoduangdee DEGREE : M.Ed. (Curriculum and Instruction)

Advisors : Dr. Sakpong Homhuan Chairman
Dr. Nalinrat Apichart Committee

Rajabhat Maha Sarakham University, 2011

Abstract

The purposes of this research were to 1) study current problems and needs for developing communicative English speaking and writing competence based on the School Botanical Garden activities; and 2) study learning processes for developing communicative English speaking and writing competence of Mattayom Sueksa V (Grade 11) students at Kosumwittayasan School, Kosumpisai District, Maha Sarakham Province. This study has been conducted through the participatory action research procedure with 4 action spirals. The target group consisted of 45 Mattayom Suksa V students of Kosumwittayasan School, studying in the first semester of the academic year 2011, and 14 key participants serving as informants. The research instruments used for data collection were a questionnaire of students' learning needs, focus group conversation form, structured interview form, a teacher's diary, a teacher-behavior observation form, an interview form for students, a student-behavior observation form, a speaking test, a writing test, an assessment questionnaire on speaking and writing competence, and lesson plans. The statistics used for data analyses were means and percentage, and data were descriptively analyzed and reported.

Findings of the study reveal the following:

1. Regarding the English teaching and learning at Kosumwittayasan School, the current learning processes for Mattayom Suksa V cannot develop their communicative English speaking and writing skills. Need assessment of the study revealed the following preferences: learning through resources inside and outside school, using resource center

inside school, School Botanical Garden and plant studies of “Omsap” (JUSTUCIA GANGETICA), studying every aspect of plant studies, and requiring local wisdom and teachers to teach about plant knowledge. The most important English communicative competence that the students need are speaking and writing ,working in group, presenting their work orally, producing small books and proposing a project. They also need authentic assessment of their speaking and writing performance.

2. Regarding the learning processes for developing communicative English speaking and writing competence , the researcher conducted 4 cycles of teaching and learning each of which was treated with 4 lesson plans ; and the results are as follow:

In cycle 1, the students’ communicative English speaking and writing competence was found at the low level : some students could not express in words and sentences, and they could not create sentences from the words given. The 8 learning processes utilized during this cycle were story telling , learning by doing, learning by observing, inquiring, searching information, note taking, analyzing notes, and making conclusions.

In cycle 2, the problems found in cycle 1 were solved by letting the students practice from the learning resource of the school, using the same 8 learning processes as those in Cycle 1. Their communicative English speaking and writing competence was found at the moderate level. However, the students could not remember and use some vocabulary words.

In cycle 3, the problem in the previous cycle was solved by letting the students practice speaking and writing skills in real situations with a native speaker, using the same learning processes: story telling , learning by doing, learning by observing, asking questions, inquiring and searching information, note taking, analyzing notes, and making conclusions. Their communicative English speaking and writing competence was improved to a good level.

In cycle 4, the students were encouraged to produce their own works by using the words and sentences that they had learnt, including presenting and sharing their works. Most students could present their works at a good level. The 9 learning processes utilized in this cycle were story telling , learning by doing, learning by observing, inquiring,

searching information, note taking, analyzing notes, making conclusions, and presenting & sharing their works.

In conclusion, the 9 learning processes for developing communicative English speaking and writing competence for Mattayom Suksa 5 students at Kosumwittayason School were story telling , learning by doing, learning by observing, inquiring , searching information, note taking, analyzing notes, making conclusions, and presenting & sharing works.

3. Assessment of the students' communicative English speaking and writing competence using speaking and writing competence tests revealed that their communicative English speaking and writing was found at a good level. The students' average speaking competence was 68.9 percent, which is above the criterion; and the average writing competence was 75.5 percent, which is also above the criterion.